Št. 13. V Gorici, v sredo dne 14. februvarija 1906. **Tečaj XXXVI.**

Izhaja dvakrat na teden, in sicer **v sredo in soboto** ob 11. uri predpoldne ter stane z izrednimi prilogami ter s »Kažipotom« ob novem letu vred po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . . . 13 K 20 h, ali gld. 6·60
pol leta . . . . . 6 » 60 » » » 3·30
četrt leta . . . . . 3 » 40 » » » 1·70
Posamične številke stanejo 10 vin.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici ev. 7. v Gorici v »Goriški Tiskarni« A. Gabršček vsak dan od 8. ure zjutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 8. do 12. ure. **Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.**

Oglasi in poslanice se računijo po petit-vrstah, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. — Večje črke po prostoru — Reklame in spisi v uredniškem delu 15 kr. vrsta — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za omiko, svobodo in napredek!« *Dr. K. Lavric.*

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici **št. 7** v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoludne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoludne. Upravništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7. v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le **upravništvu.**

„PRIMOREC“

izhaja neodvisno od »Soče« **vsak petek** in stane vse leto 3 K 20 h ali gld. 1·60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naši knjigarni, v tobakarni Schwarz v Šolski ulici, Jellersitz v Nunski ulici in v Korenski ulici št. 22; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici. — **Telefon št. 83.** — »Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

„Šolski Dom.“

Nič novega ne mislimo povedati. Ali na članke »Bojkot in mi«, v katerih se na znani zvitarski način govori o »Šolskem Domu«, moramo zopet enkrat javno povedati svoje stališče do tega zavoda, ki se glasi:

„Šolski Dom“ mora biti last celega naroda ter ne sme služiti nobeni politični stranki.

Dandanašnji pa je ta toli potreben šolski zavod v rokah klerikalne stranke. Zavod je strankarsk in služi klerikalni stranki, ki to dejstvo prav pridno izrablja v svoje namene, torej ni samo last naroda. To stoji, tega ne more ovreči nikdo, najmanj pa bojkotarski člankar v »Gorici«. To pripoznavajo tudi drugi klerikalci sami.

Ker pa je »Šolski Dom« klerikalna postojanka, ne uspeva tako, kakor bi uspeval, ako bi stal nad strankami, ako bi bil le last naroda. Da ne uspeva tako, kakor potreba, se vidi najbolj iz tega, da ne more niti paralizirati ustanovljenja laških vrtcev zloglasne »Lege« v Gorici v krajih, kjer prebivajo Slovenci v večjih skupinah, zlasti ob mestni periferiji — kaj šele da bi se preprečevalo potujčevanje na ta način, da bi prehitevali »Lego« z zidanjem otroških vrtcev! »Šolski Dom« ne vrši svoje naloge tako obsežno, kakor namenjeno in kakor bi jo vršil, ako bi mu dohajala vsestranska podpora. Krivda je **edinole** na strani klerikalcev. Ako je sploh še kaj narodnega čuta v tej gospodi, ako jim je za to, da se bo mogel »Šolski Dom« vzdrževati ter vršiti svojo vzvišeno nalogo res popolno, potem morajo zapustiti svoje strankarsko stališče ter reči: »Soča« ima prav. »Šolski Dom« naj bo le last naroda.

Izvoli naj se torej prihodnji odbor iz mož obeh strank v jednakem številu in predsednik naj se drži nevtralno.

To je prava pot, po kateri se pride do pravega enotnega skupnega podpiranja »Šolskega doma«. Kakorhitro bi se to zgodilo, pa bi takoj izginil »Šol. Dom« iz politike in iz polemik, ker bi bil dvignjen visoko, ker bi bil last nas **vseh**; gledali bi v njem res le »Šolski Dom« s plemenitim namenom. To je pravo stališče, to nam mora potrditi vsakdo, kdor trezno sodi, kdor gori za napredek Slovenstva v Gorici, kdor vidi, kako potreben je mnogo intenzivnejši boj proti potujčevanju v mestu od sedanjega.

Brez raznih ljubeznivostij na naslov »Soče« in zlasti na Gabrščeka člankar v »Gorici« ne more živeti. Na te se ne bomo ozirali, pač pa si hočemo ogledati njegovo trditev, da ni res, da bi bili uzurpirali klerikalci »Šolski Dom«, češ, pri dosedanjih volitvah društvenega odbora ni bilo nikdar niti najmanjšega razpora ali boja. Seveda ga ni bilo! To je umevno. Saj mi **ne** stremimo za tem, da bi dobili »Šolski Dom« v svoje roke. Najbrže bi koncem konca to ne bilo tako težko — ali kaj bi se potem zgodilo? Niti vinarja več bi ne prišlo iz klerikalnih rok. Vse breme bi bilo le na ramenih naprednjakov. Dr. Anton Gregorčič je najboljša priča, kaj so storili svoj čas v zakristiji Stolne cerkve nasproti takratnim »Sloginim« zavodom. Niti vinarja več, so rekli, in držali so to, dokler se ni Gregorčič »poboljšal«, kakor ga je svoječasno pohvalil »Primorski list«. Naravnost škandal pa je, kako malo dajejo ti ljudje za »Šolski Dom« celo dandanašnji. Če pregledujemo darovalce — kako malo je med njimi klerikalnih junakov. Kako so skopi! Nasproti temu pa naganja dr. Gregorčič prav pridno gospodične v naprednjaške hiše, da hodijo okoli ljudij, ki dajejo več nego le 1 ali 2 kronici. Imajo pač pred očmi namen »Šol. doma« ter ne upoštevajo dejstva, da je klerikalna postojanka. Klerikalci se jim smejejo v pest in »Gorica« tega ali onega kakor v zasmeh napada. Namesto da bi sami vzdrževali svojo postojanko, iščejo opore pri drugih. Prav je pač le to, da če hočejo imeti klerikalci »Š. dom« v svoje namene, pa naj ga sami vzdržujejo. *Naj odpirajo žepe in dajejo* — ne pa da iščejo po drugih žepih ter da pobirajo celo šolnino. Če dasta oba deželna odbornika, ki ne delata nič pa vlečeta tisočake pri deželnem odboru, po 3000 K; če bi dal dr. Gregorčič, ki je poslanec, profesor itd. 5000 K, če bi duhovniki, okoli 200 jih je, dali vsaj po 50 kronic, pa bi bilo hitro skupaj nad 20.000 K. Če hočejo imeti sami »Šol. Dom«, naj ga torej vzdržujejo sami, ter naj skrbijo, da bo vršil svojo nalogo v celem obsegu. To je njihova dolžnost. To je pravo stališče. Če pa tega ne morejo, pa naj se poprimejo našega stališča — in videli bodete, kako hitro bo uspeval »Š. Dom«, kako bodo rastli prispevki in kako se začne takoj vršiti ves delokrog na temelju stalnih podpor.

Pa zakaj vendar nočejo klerikalci pripoznati tega edino pravilnega stališča?! Zakaj *nočejo izpustiti »Š. Doma«* iz svojih krempljev, ko je tako jasno, da so ti kremplji v neprecenljivo škodo narodu? Ako imajo le iskreno ljubezni do stvari, bi to že davno storili! — Toda klerikalci se tiščijo »Š. D.«, ker vidijo v njem svojo politično postojanko. Infamna strankarska korist je torej tu postavljena na prvo mesto, in potem šele pride vzvišena misel »Šol. Doma«. V kolikor ta ne podpira nesramne farške politike v deželi, naj pa trpi škodo, naj propada!

»Šol. Dom« so postavili vsi goriški Slovenci in ne klerikalci, — toda klerikalci so ga nesramno uzurpirali! Mi povemo tu glasno in jasno, da bi ne bil pretežek boj, ako bi hoteli klerikalce zapoditi iz »Šol. Doma«, saj je večina, ki so ga postavili — napredna. Kdor tega ne veruje, naj pregleda »Zlato knjigo« Toda tega nočemo storiti, ker bi potem bil »Š. D.« izključno na naših ramenih! Klerikalna svojat vé to, zato je tako brezobsirna, tako drzna, tako podla, tako nesramna, da toli vzvišeno narodno institucijo izkorišča in zlorabi za svojo strankarsko politiko! — Najinfamnejše pa je tisto brezobrazno preziranje najvzvišenejših čustev v naprednih srcih, t. j. ljubezen do naše dece v Gorici! Za njo smo vsi postavili »Š. D.«, za njo naprednjaki še vedno dajejo, veliko dajejo, drugi bi pa radi dajali, — toda kar dajo v tak namen, pride takoj tudi v politično korist najbrezvestnejše farške klike v deželi! V kakošne težave prihaja tu vsaka napredna duša! Ako nič ne daš, ne podpiraš krasne narodne stvari, in ako daš: podajaš najgršemu nasprotniku nož v roke, da te politično razmesari in uniči! Špekulacija klerikalcev na napredne žepe je zategadel nesramnost, katere ni mogoče dovolj ožigosati! — Res je, da kdor daje »Š. D.«, podpira narodno vzgojo naše mladeži, ali podpira obenem farško uzurpatorsko šopirnost in nadvlado v deželi! Kdor noče ničesar dati, ne podpira potom »Šol. Doma« narodne vzgoje, — ali v to pač ni samo »Š. D.« tu, saj je še dovolj drugih prilik, da zadosti svojemu narodnemu srcu, — in to toliko bolj, ker vsak naprednjak lahko z opravičenim vsklikom zahteva: »Š. D.« bodi last naroda in ne klerikalna postojanka! Last naroda bomo podpirali vsi — klerikalno postojanko pa morajo vzdrževati klerikalci! Ako tega ne storé, naj jih doleti kazen naroda!!

Namesto da člankar v »Gorici« laže in se zvija kakor kača, bi storil bolj prav, če bi povedal, zakaj »Centralna posojilnica« ne dela tako, kakor bi morala, nasproti »Š. d.«, zakaj ni

---

Grof Monte Cristo.

Napisal Alexandre Dumas.

(Dalje.)

„Pomirite se; Evgenija je našla gospico Villefort in pride ž njo. Glejte, tu sta naši mladi dami, obe oblečeni belo, jedna s šopkom kamelij, druga s šopkom potočnic; toda povejte mi vendar...“

„A koga iščete vi?“ vpraša Albert smehljaje.

„Ali pride danes grof Monte Cristo?“

„Sedemnajst!“ odvrne Albert.

„Ne razumem vas!“

„Reči hočem,“ odvrne grof smehljaje, „da ste vi sedemnajsta oseba, ki mi stavi danes to vprašanje. Grof je res lahko ponosen... naredim mu poklon.“

„In ali ste vsem odgovorili tako kakor meni?“

„Ah, res je, nisem vam še odgovoril. Pomirite se, milostiva, kajti danes nam je dodeljena sreča, da bodemo imeli tega moža mode med seboj.“

„Ali ste bili včeraj v Operi?“

„Ne.“

„On je bil tam.“

„Ah, res? Ali je napravil ta ekscentrični mož *kako novo* originalnost?“

„Ali se sploh more brez tega pokazati ljudem? Elssler je pl sala v ‚Šepajočem Hudiču‘; grška princezinja je bila očarana. Grof je vrgel na oder šopek, zvezan s krasnim prstanom. V tretjem dejanju je nastopila šarmantna plesalka s to dragocenostjo na prstu... In ali pride tudi njegova grška princezinja?“

„Ne, to veselje si morate odreči; njeno stališče v grofovi hiši je še premalo določeno.“

„Toda pojdite pozdravit gospo Villefort,“ pravi baronica; „vidim, da umira hrepenenja, po tem, da bi govorila z vami.“

Albert uboga povelje baroničino in se približa gospej Villefortovi, ki že odpre usta, ko ga komaj vidi prihajati.

„Stavim,“ pravi Albert, „da vem, kaj mi hočete reči!“

„Ah, na primer?“ pravi gospa Villefort.

„Ali priznate, če uganem prav?“

„Da.“

„Ali je to častna beseda?“

„Hoteli ste me vprašati, če pride grof Monte Cristo.“

Nikakor ne. Ta hip ne mislim nanj. Hotela sem vas le vprašati, če veste kaj novega o gospodu Francu.“

„Včeraj sem dobil pismo od njega.“

„In kaj piše?“

„Da odpotuje zajedno s tem pismom.“

„Prav. In zdaj grof?“

„Bodite brez skrbi, grof pride.“

„Ali veste, da ima drugo ime kakor Monte Cristo?“

„Ne, tega ne vem.“

„Monte Cristo je ime nekega otoka, in on ima rodbinsko ime.“

„Nikdar ga še nisem slišal imenovati.“

„Torej vem jaz več kakor vi. Imenuje se Zaccone.“

„To je mogoče.“

„Doma je na Malti.“

„To je tudi mogoče.“

„In je sin trgovčev.“

„O, ali res? Toda, milostiva, vse to bi morali povedati glasno, in želi bi splošno priznanje.“

„Služil je v Indiji, postal lastnik zlatega rudnika v Tesaliji in je prišel v Paris, da bi zgradil v Auteuilu mineralno kopališče.“

„Vraga,“ pravi Albert, „kakšne novice so to! Ali mi dovolite, da jih razširim, milostiva?“

„Da, toda polagoma, drugo za drugo in ne da bi povedali, da ste jih izvedeli od mene.“

„Zakaj to?“

„Ker so slučajno razkrita tajnost.“

„Po kom?“

„Po policiji.“

„Torej te novice so se izvedele...“

„Sinoči pri prefektu. Saj razumete, da je bil Paris vsled tega izvanrednega luksusa ves presenečen, in policija je poizvedovala.“

„Krasno! Samo tega še manjka, da bi grofa vsled njegovega velikega bogastva zaprli kot postopača.“

„O, če bi ne bil vspeh poizvedovanj tako izvanredno ugoden, bi to ne bilo nemogoče.“

„Ubogi grof! In ali sluti nevarnost, v kateri je bil?“

„Mislim, da ne.“

„O, potem je krščanska dolžnost, da ga o tem obvestiva, in jaz to tudi storim...“

Ta hip se približa lep mlad mož z živahnimi očmi, črnimi lasmi in krasnimi brkami ter spoštljivo pozdravi gospo Villefort. Albert mu seže v roko in pravi:

„Milostiva, čast vam imam predstaviti gospoda Maksimilijana Morrela, kapitana spahijev, jednega naših dobrih in zlasti hrabrih častnikov.“

„Gospoda sem imela srečo videti že v Auteuilu pri grofu Monte Cristu,“ pravi gospa Villefort, ozdravivši izvanredno hladno.

prevzela dedščino »Goriške ljudske posojilnice«, proti kateri je bila ustanovljena? »Centralna« pač eksperimentira iz škodoželjnosti v slepi strasti z obrestno mero; naj bi rajši delala reelno pa podpirala »Š. dom«. Članker v »Gorici« seveda pravi, da ga podpira! Toda ne vprašajte kako — pristavljamo mi. Larifari je tudi tisto zatrjevanje, da »Narodna tiskarna« podpira »Š. dom«. Kdor ne pozna razmer, bi sodil, kdo vé kaki tisočaki letijo iz te tiskarne »Š. d.« Ali včasih odrine dr. Gregorčič kak desetak pod imenom te »tiskarne«. Celo to je privlekel mrcinasti članker v »bojkot« in pravi, da se od naše strani »bojkotira« »Šolski dom« zategadel, ker dela »Nar. tiskarna« Gabrščekovi tiskarski obrti konkurenco. To je pač preneumno, prebedasto! Zijá pa iz take pisave tista srčna želja: uničiti Gabrščeka. »Gorica« laže, da so pustili »Gor. tiskarno« pri miru. Saj vemo vendar vsi, da je niso pustili le pri miru, marveč da so celo tiskarno postavili naravnost proti njej. Ta tiskarna je (— in to so ob neki priliki sami izrecno priznali! —) »Propaganda-Druckerei«! — In kaka propaganda? Farška. — Saj še vemo, kako so v polupreteklem času komaj čakali, kako bi jej do konca škodovali, saj vemo za gonjo iz novejše dobe, ki je šla celo do strojev v tiskarni. To vse vemo — in tega podle duše okrog »Gorice« ne prikrijejo. Drznejo pa se v svoji izprijenosti trditi, da bojkotiramo »Nar. tiskarno« in da radi »konkurence« bojkotiramo celo »Šol. dom«. To je pač tako za lase privlečeno v polemiko, da se morajo krave smejati takim bedastočam. Tako daleč gredo klerikalci, tako umazano se borijo v svoje nečedne namene, da bi še naprej sleparili javnost, da »Š. dom« ni klerikalna postojanka. Ali taka je, in če še ostane kaj časa, ne bomo nehali ponavljati svojega pravega stališča, dokler ne pride preobrat ter nastopi dan, ko stopi »Š. dom« iz klerikalne stranke visoko nad vsako strankarstvo, ko bo zopet le last naroda.

V »Šolski Dom« so spravili torej farško »Propaganda-druckerei«, tam so v bivšo hišo »Goriške ljudske posojilnice«, umestili »Centrifugo«, tam imata svoje zavetišče farški glasili za poneumnjevanje slovenskega ljudstva, tam imajo vse seje, shode in konventikle, naperjene proti vsakemu naprednemu gibanju, — pa še blebečejo, da »Š. D.« ni klerikalna trdnjava, hočejo, naj jim to trdnjavo vzdržujemo tudi naprednjaki! Kdor ima tako dober želodec, naj to stori, mi ne!

Besedičenje, da tiskarna, centrifuga plačujejo najemščino! Res je, ali to nas nič ne briga, tudi za najvišje najemščine se ne sme zlorabljati skupna narodova svetinja! Sicer pa dostavljamo, da je tista najemščina veliko prenizka, da »Gorica« in »Prismojenec« sploh ne plačujeta nikake najemščine, in vse besedičenje o podpiranju »Š. D.« je prav nesramen farški švindl! Basta!

Rodoljubi! Upoštevajte to, zahtevajte, da se izloči »Š. dom« iz politike — ker le potem bo mogel res vršiti svojo lepo, vzvišeno nalogo, svoj namen, v kateri je postavljen.

„Triglav“ v domovini.

Trideseto leto bije že akad. tehn. društvo »Triglav« v nemškem Gradcu težak boj z vsemi neprilikami, ki se mu stavijo leto za letom v tujem mestu od vseh strani — bojuje se i trideseto leto vspešno — zmaguje.

Trideset let — dolga doba, vredna, da se je proslavila tako kakor se je dne 4. in 5. febr. slavila v Celju in Št. Juriju.

Že skupni komerz v nedeljo popoldan ob 2. je pokazal, kako veliko zanimanje je vladalo in vlada med slovenskim občinstvom za »Triglav«. Nad 120 udeležnikov — samih slovenskih mož — pozdravljalo se je v najsrčnejših izrazih simpatij. Po slavnostnem govoru g. phil. Škerlja sledile in vrstile so se napitnice kar neprenehoma. Pozdravljali so »Triglav« »stare hiše«, prijatelji društva, zastopniki slovenskega, hrvaškega in srbskega dijaštva itd., tako da je komerz trajal cele tri ure. Navdušenje je ob vsaki napitnici postajalo večje in je doseglo vrhunec, ko se je čitalo nad 50 došlih brzojavk in celo vrsto pismenih pozdravov.

Po končanem komerzu je le prehitro potekel čas v prijateljskih pogovorih — ko je bilo treba h koncertu in plesu.

Krasno toaletirane dame in cela vrsta odličnih gostov napolnila je v najkrajšem času vse obširne čitalniške prostore v Narodnem domu, ki pa so se takrat pokazali pretesne.

Po koncertu, proizvajanem od celjske narodne godbe ter od društvenega pevskega zbora pomnoženega z nekaterimi bivšimi Triglavani v splošno zadovoljnost vsega občinstva, pripela je v imenu celjskih Slovenk g.ična Marta Hrašovec po krasnem nagovoru društveni zastavi dragocen trak kot trajen spomin na 30-letnico.

Živahen ples, ki je sledil koncertu, bil je tako številno obiskan, da se je mogla prva četvorka s 100 pari le komaj plesati, in je še zadnja četvorka, ki se je skoro že v ranem jutru plesala, štela še 58 parov. Le utrujenost godbe in plesalcev končala je slednjič veselo razposajenost lahkonoge Terpsihore.

Jutro pondeljkovo je bilo seveda za vse le prekratko. Nad vse prisrčno je bilo slovo od Celjanov, ki so Triglavane sprejeli tako navdušeno, ki niso pri tem i materijelnih sredstev štedili.

A bilo nam je zapustiti Celje — druga glavna točka — izlet v Št. Jur ob južni železnici — bila je še pred nami.

No, in kaj naj poročam o tem izletu? Edno je lahko reči — ta izlet bode ostal vsem udeležencem neizbrisno v spominu.

Pozdravljeni od zastopnikov narodnega šentjurskega trga korakamo veselih, radostnih lic proti trgu, s čegar vsake hiše nam plapola slovenska trobojnica v pozdrav. Glas topičev pretresava zimski zrak ter naznanja daleč tja čez belo plan veselo novico, da so se sinovi domovine zopet oglasili iz daljne tujine.

Z navdušenjem se odziva naš Triglavanski zbor na iskrene ovacije tržanov s pesmimi.

V sredini trga pozdravi nas blag. g. dr. Gustav Ipavic kot župan v prisrčnih in jedernatih besedah, za kar se mu g. teh. Plehan kot predsednik »Triglava« zahvali.

Dospevši na slavnostni prostor v gostilno g. Neudla imeli smo priliko občudovati zvonke glasove Šentjurskega pevskega zbora, ki je Triglavu na čast priredil celi koncert, za kojega prireditev sta si posebnih zaslug iztekla gg. učitelja Čulek in Kveder, katerima bodi izrečena najtoplejša zahvala.

V sredini ljubkih gospodičen in gospa ter kremenih narodnih boriteljev šentjurskih vživali smo trenutke prave sreče. Uvideli smo v Št. Jurju, da tudi tukaj bijejo srca z vso navdušenostjo za nas, da bode »Triglav« imel v Št. Jurju vedno najzvestejšo oporo.

Le prebrzo nam je potekla noč, treba se je bilo ločiti od vrlega Št. Jurja, treba se je bilo vrniti v tuje, sovražno nam mesto, kar je delalo ločitev tem težjo.

A ločiti smo se morali! Od cele lepe slavnosti ostala nam je le še zavest, — da narod svojemu »Triglavu« še vedno zaupa! — nn.

Volilna reforma.

11. t. m. popoldne je bil ministerski svet, ki je sprejel odločilne sklepe, kdaj se predloži volilna reforma. Vladna volilna reforma določa, da ima vsak avstrijski polnopravni državljan volilno pravico, ki je dopolnil 24. leto ter ni v aktivni vojaški službi, in ki biva vsaj eno leto v volilnem okraju. Volilna obveznost se ne določa. Vsak volilec ima le en glas. Volitev bo direktna, osebna in tajna. Pasivna volilna pravica se dobi z izpolnjenim 30. letom. Tudi analfabeti smejo voliti in voljeni biti. Število mandatov se zviša od 425 na 453. Pri razdelitvi mandatov se bo oziralo na število volilcev in na davčno moč. Pri delitvi volilnih okrajev se bo gledalo kolikor mogoče na ločitev mest in kmečkih občin. Število mandatov se razdeli sledeče: Češka 118 (+ 8), Dalmacija 11, Galicija 90 (+ 12), Nižje Avstrijska 54 (+ 9), Gornje Avstrijska 20, Solnograška 6, Štajerska 28 (+ 1), Koroška 10, Kranjska 12 (+ 1), Bukovina 11, Moravska 43, Šlezija 12, Tirolska 21, Predarlska 4, Istra 4 (— 1), Goriška in Gradiška 4 (— 1) in Trst 4 (— 1). In to bi naj bila splošna in enaka volilna pravica! Povprečno bi prišel en poslanec na 56.500 domačih prebivalcev, vendar bi pa v Istri dobili šele 84.000 prebivalcev po enega poslanca, na Predarlskem pa bi prišel po en poslanec že na 29.400 prebivalcev. Predarlska ima namreč 118.000, Istra pa 336.000 prebivalcev, vendar bi vsaka teh dežel dobila po 4 poslance, dasi bi po volilni geometriji, ki naj velja za Predarlsko, morala Istra dobiti 12 poslancev. Sploh velja za vsako deželo drugačno merilo, seveda najmanjše za nemške okraje, ker le na ta način je mogoče Nemcem zagotoviti 45% vseh mandatov, dasi tvorijo le 35,/0 prebivalstva v državi. Nemci dobe po taki geometriji 205 mandatov, Italijani 13, Rumuni 9 mandatov, tako da ostanejo Slovani ravno za en mandat v manjšini.

Istra in Gorica izgubita veleposestniška poslaniška mesta, Trst pa onega trgovske in obrtne zbornice. Dunaj bo imel 28 državnih poslancev. Na Češkem bo 48 nemških in 70 čeških poslancev. Ako prištejemo 205 nemškim poslancem še 13 italijanskih in 9 rumunskih poslancev, dobimo 227 poslancev, za enega poslanca več, kakor jih bodo imeli slovanski narodi.

„Neue Freie Presse“ poroča: Na Štajerskem so imeli Nemci doslej 23 mandatov, Slovenci 4. Število slovenskih mandatov se zviša za 2, tako da bo razmerje 21 proti 6. Po drugačni ureditvi okrajev Maribor in Celje posebno s priklopljenjem nemških občin sta ta dva mandata Nemcem zasigurana. Gradec, ki je doslej imel dva poslanca, dobi 4 mandate.

Kranjska ohrani dosedanjih enajst mandatov z izključno slovenskimi okraji. Dva dosedanja mandata kranjskega veleposestva Nemci izgube.

V Trstu bo napravljen en slovenski okraj, tako da Italijani od dosedanjih petih mandatov en okraj izgube.

Istra, Goriška in Gradiška so imele doslej vsaka pet poslancev. — Goriška in Gradiška bodeta imeli odslej vsaka štiri poslance. Istra pa ohrani dosedanje mandate. Pri novi ureditvi okrajev bodo skoro gotovo Italijani izgubili dva mandata na Jugoslovane.

„Neue Freie Presse“ trdi, da bo število poslancev v novem državnem zboru 450, od teh bo pa Nemcev 205.

O vladni volivni reformi poroča nadalje „Neue Freie Presse“: Na Nižjeavstrijskem zvišajo število poslancev od 46 na 55, na Dunaju od 19 na 28. Notranje dunajsko mesto dobi 4 poslance in 4 volivne okraje. Na Češkem

(Dalje v prilogi.)

Ta odgovor in zlasti še ton, v katerem je bil govorjen, ranita srce ubogega Morrela; toda imel je biti odškodovan, kajti ko se obrne, zapazi med vrati nežno, belo prikazen, katere oči ga nežno nagovore, dočim pritisne na ustnice šopek iz potočnic.

Ta pozdrav razume Morrel tako dobro, da z istim izrazom napravi isti manever s svojim robcem; in ta dva živa kipa, katerih kri je kipela pod navideznimi marmorjem njunih obrazov tako silno in ki ju je ločila cela dolžina dvorane, pozabita v tem nemem opazovanju za trenotek na sama sebe ali boljše na svet okoli sebe.

Vtopljena tako v opazovanje drug drugega, bi bila lahko ostala dolgo, ne da bi bil kdo kaj opazil, kajti vstopil je grof Monte Cristo.

Rekli smo že, da je grof povsodi, kamor je prišel, vzbujal splošno pozornost. Tega ni delala njegova črna obleka, ki jej sicer ni manjkalo ničesar, a je bila vendar brez vsakega okraska, ne njegov blesteče bel, nevezen telovnik, kratko sploh ne njegova toaleta; ne, ampak njegova bleda barva, njegovi črni, valoviti lasje, njegovo mirno, jasno obličje, globoko, melanholično oko in nenavadno fina usta, ki so tako lahko izražala največje preziranje, — to je bilo ono, ki je provzročalo, da so se vsi pogledi vprli vanj.

Gotovo so bili na svetu še lepši možje, a nobenega ni bilo tako izrazovitega, če smemo rabiti ta izraz. Vse na grofu je bilo, kakor da govori in je imelo pomen, kajti navada, da je vedno mislil, je vtisnila njegovemu obrazu neizbrisljiv pečat trdne volje, dočim je bilo njegovo kretanje fino in odločno.

A brez pozlačenega pajčolana skrivnosti bi bilo šlo vendar vse to mimo Parižanov, ne da bi pustilo za seboj kako sled.

Tako mu pa slede pogledi vseh, ko se približa gospej Morcerf, ki stoječ pred kaminom, okrašenim s cvetlicami, opazi v ogledalu, da vstopi, in ga pričakuje. Prijazno se obrne k njemu baš v hipu, ko se grof pred njo globoko pokloni.

Gotovo je mislila, da jo grof ogovori, in grof je gotovo mislil, da ga počasti ona s kako besedico; toda oba molčita, ker sta bila oba prepričana, da jih plitve besede niso vredne. In Monte Cristo se obrne k Albertu, ki pride, molé mu naproti obe roki.

„Mojo mater ste videli?“

„Imel sem jo čast pozdraviti, toda vašega gospoda očeta ne vidim.“

„Glejte, on se pogovarja tamkaj s to malo skupino velikih celebritet.“

„Res,“ pravi Monte Cristo, ti gospodje so celebritete? In katere vrste? Kakor veste, so celebritete vseh vrst.“

„Prvi je učenjak, ta suhi gospod; v Rimski Kampanji je našel gaščarico, ki ima jedno vretence več kakor druge. Poročal je o tem Inštitutu. Stvari se je dolgo nasprotovalo, a končno je zmagal ta suhi gospod. Vretence je provzročilo med učenjaki mnogo hrupa; suhi gospod je bil samo vitez Častne Legije, in imenovali so ga častnikom.“

„In če najde še eno vretence, postane komander?“ pravi Monte Cristo.

„To je mogoče,“ odvrne Morcerf.

„In kdo naj bi bil ta gospod, ki se mu je porodila tako nenavadna misel, da je natvezel modro obleko, pretkano z zelenim?“

„Ta misel se ni porodila v glavi tega moža. Republika je bila, ki je dala članom Akademije to uniformo.“

„Ah, res,“ pravi Monte Cristo; „torej je ta gospod član Akademije?“

„Osem dnij je član te učene skupščine.“

„In njegova zasluga, njegova posebnost?“

„Njegova posebnost? Zabil je iglo v glavo domačega zajca in z ribjo kostjo je odstranil psu hrbtni mozeg.“

„In zato je postal član Akademije znanosti?“

„Ne, Francoske akademije.“

„Toda kaj ima opraviti s tem Francoska akademija?“

„Hočem vam povedati; zdi se...“

„Da ti poskusi tako mnogo koristijo znanosti, ali ni res?“

„Ne, ampak da piše zelo lep slog.“

„In v to mu je treba,“ pravi Monte Cristo, „da ljubi zajce, katerim zabija igle v glavo, pse, katerim odstrani hrbtni mozeg, in podobno.“

Albert se zasmeje.

„Bravo, grof,“ pravi Monte Cristo smehljaje, „vi ste krasen cicerone; a zdaj vas prosim, da mi izkažete neko uslugo.“

„Namreč?“

„Da me ne predstavite tem gospodom, in če bi mi želeli biti predstavljeni, da me obvestite o tem.“

Ta hip potrka grofa nekdo zaupno na ramo. Obrne se in zagleda Danglarsa.

„Ah, to ste vi, baron?“ pravi.

„Zakaj me imenujete baron?“ pravi Danglars. „Saj veste, da na ta naslov nič ne dam. V tem oziru nisem tak kakor vi, grof Albert; vi daste na svoj naslov mnogo, ali ni res?“

„Gotovo,“ odvrne Albert, „kajti če bi jaz ne bil grof, bi ne bil nič, in če bi vi ne imeli svojega naslova, ste kljub temu milijonar.“

„To se mi zdi najboljši naslov v času julijskega kraljestva,“ odvrne Danglars.

„K nesreči,“ pravi Monte Cristo, „človek ni milijonar za celo življenje, kakor je za celo življenje baron francoski pair ali član Akademije. Milijonarja Franck in Poulmann v Frankfurtu sta na primer doživela bankerot.“

„Res?“ vpraša Danglars in prebledi.

„Na mojo čast! To vest mi je prinesel nocoj kurir; imel sem pri njih nekako jeden milijon, a ker sem bil še pravočasno obveščen, sem ga zahteval pred jednim mesecem nazaj.“

„Ah,“ pravi Danglars, „jamčil sem jima za štiristo tisoč frankov.“

„Torej ste jih izgubili,“ pravi Monte Cristo.

bo zvišano število poslancev od 110 na 119. Nemci imajo zdaj na Češkem 44, Čehi pa 70 poslancev, po vol. izpremembi dobe Nemci 49, Čehi pa 70 poslancev, Praga bo imela 8 poslancev, medtem ko jih je imela dozdaj 6. Moravska obdrži sedanjih 43 poslancev. Moravski Čehi so imeli dozdaj 20, Nemci pa 23 poslancev, v prihodnje dobe moravski Čehi 27, Nemci pa 16 poslancev. Nemci so imeli dozdaj v Šleziji 10 poslancev, Čehi in Poljaki pa po enega poslanca. Po vol. preosnovi dobe, Nemci 8, Čehi 2 in Poljaki tudi 2 poslanca. Čehi bodo imeli torej na Češkem, Moravskem in Šleziji skupno 99, Nemci pa 75 poslancev, Zgornja Avstrija, Solnograška, Koroška in Predarelska obdrže dosedanje število poslancev. Na Tirolskem so imeli Nemci 15, Italijani pa 6 poslancev, po preosnovi bodo imeli Nemci 13, Italijani pa 8 poslancev. V Dalmaciji znižajo število poslancev od 11 na 9. V Galiciji zvišajo število poslancev od 78 na 86 poslancev. V kmečkih občinah uvedejo proporčni način volitev, ker upajo plemiči na ta način dobiti na volitve večji vpliv, kakor pa, ako bi volili po manjših volivnih okrajih. V Bukovini ostane sedanje število 11 poslancev.

O Koroškem pravi „Neue Freie Presse" da bo Koroška imela en popolnoma slovenski volilni okraj.

Češko mnenje o Gautschevi volilni reformi. — V sedanjem konfuznem položaju, ko nikdo ne vé, kako se razne stranke in razni narodi zadržijo nasproti volilni lažireformi, ki jo pripravlja vlada, je zanimivo slišati, kaj pravi prvi češki organ „Národni Listy". Pobija namreč Gautscheve načrte z vso odločnostjo, in končuje svoj uvodnik nedeljske številke: „Proti taki volilni reformi, ki bo temeljila na tako horentni neenakosti prava, oglašamo že danes principijelen brezobziren boj do skrajnosti, in upamo, da pojdejo z nami vsi pošteni ljudje, ki stremijo za enakostjo, pravičnostjo in svobodo vseh".

DOPISI.

Iz Tolmina. — (Veselica pri Sv. Luciji.) Mlado pevsko in tamburaško društvo „Soča" pri Sv. Luciji je priredilo dné 11. t. m. svojo prvo veselico, s katero je pa pokazalo, da sme pogumno nastopiti tudi pred razvajenejšim občinstvom. Ta veselica je bila po 17 letih prva narodna prireditev pri Sv. Luciji. Ko smo zvedeli Tolminci, da se mlado društvo pripravlja za prireditev, smo takoj sklenili udeležiti se veselice v kar najobilnejšem številu. In res nas je bilo nad 80 samo iz Tolmina. Posebno se je odlikoval naš vrli pevski zbor: do 40 pevk in pevcev je prišlo, da vzpodbudé bratsko „Sočo" ter dokažejo svojo ljubezen do takih narodnih veselic.

Do zadnjega kotička je bila natlačena soba pri g. Vugi. Točno ob pol osmih pozdravi došlo občinstvo v izbranih besedah g. nadučitelj Hrast. Pripravljal nas je nekako na to, da naj ne pričakujemo preveč od mladega društva. Toda ko so nastopili lepi mladeniči Svetolucijski in zapeli s krasnimi glasovi, morali smo priznati, da kaj tacega nismo pričakovali. Vse pesni so peli jako precizno in s pravim čutsvom. Najbolj pa je ugajala Gregorčič-Aljaževa: „Soči", katero so morali na burno zahtevanje ponavljati. — Tudi tamburaši so častno rešili svojo nalogo. Le korajžno dalje po tej poti!

Igri „Dobro došli" in „Mesalinka" sta bili v dobrih rokah. Bolj je ugajala prva, kajti druga je precej nehvaležna. Gosp. L. Kovačič je bil pravi tip našega kmeta; še bolj se nam je pa dopadla njegova ljubeznjiva Špelica, ki je spila kar dva „glajšča ta grejnkega". Sicer smo pa bili že prej gotovi dobrega uspeha igralcev, ki so bili sami izobraženci.

Po veselici se je razvila v dvorani ob vinski kapljici prav živahna zabava. Navdušeni govori zlasti gg. Vrtovca in Hrasta so elektrizovali vso družbo. Pesen za pesnijo se je vrstila, in marsikomu je veselja utripalo srce, ko so se hipoma združili glasovi vseh v mogočni naši himni „Hej Slovani", ki smo jo peli odkriti stoje. To je bil lep trenutek.

Ko smo se vračali v ranih urah v družbi naših ljubkih deklet židane volje domov, bila je čuti iz ust vseh soglasna sodba: „Soči" čast; izvrstno je nastopila! — Dal Bog, da bi se v kratkem zopet sešli v prijazni Sv. Luciji!

Rihemberg, 11. svečana. — Kakor je nekdo iz Brjij že lani o naših občinskih volitvah poročal, tako se je zgodilo. Najprvo so bili voljeni ti, ki so v Ajdovščini pleli ječmen po 14 in 10 dnij, potem so prišli na vrsto po 7 dnij in slednjič ti s samo 4 dnevi babilonske sužnosti. Nekateri pa, osobito 2 iz Brjij, 1 iz Rihemberga so bili spoznani sposobnim, ker pa niso bili še nič priprti, so bili odstranjeni, da bi ne bile radi njih občinske volitve ovržene, kakor so bile pred tremi leti.

Volitve so se vršile mirno, mesec dni pa se je močno prej pilo, ne vede, kdo to plačuje. Stari lisjak je odnesel svojo kožo iz te borbe celo, ter kakor kaže bo še naprej z nami norce bril.

Kandidatje so bili v vseh treh skupščinah izbrani po želji par plačanih agentov, tudi se je opazilo zagrizene osebnosti, da nikdar še tako; vršila se je pri teh volitvah le gola maščevalnost in škodoželjnost, stari lisjak je pa na svojih volilnih shodih le pesek v oči brusil, da je dan volitve v motni vodi ribaril.

Moliti pa tudi znajo ti prelevljeni klerikalci. Na volilnem shodu v občinski pisarni je Andrej Vidmar 5 sveč. svojemu nasprotnemu kandidatu, žugaje mu v obraz zabrusil „Oštje vas udari" (dokaže se s pričami), torej popolnoma taki so, kot mirenski klerikalci.

Nekatere vasi niti niso volile, ker so videli, da tukaj ne velja ljudski glas. Sveta Katarina je na župnikovo zahtevo morala voliti, in še celo zgoraj omenjega „oštjarja", Sveti Anton pa tega ni hotel, temuč ostal je raje neutralen, ker se mu studijo taki preklinjalci.

Kakor se vidi, najbrže ostane županski stol pod starim, ali ker menda nastopijo zanj 3 kandidatje, bilo bi umestno, da se sporazumejo tako, da ga posedejo vsak eno leto, in tako bo pravi mir in sloga, in v slogi je moč, ter upamo, da da Bog potem tudi svojo pomoč!

Domače in razne novice.

Odlikovanje. — Cesar je podelil g. dvornemu svetniku in voditelju okr. glavarstva v Gorici H. grofu Attemsu Leopoldov red.

Častnim občanom je imenovalo starašinstvo v Cerknem svojega rojaka novega goriškega nadškofa in kneza dr. Franceta Sedeja.

Tržaški namestnik princ Hohenlohe — častni občan v Lovrani. — Občina Lovrana je imenovala namestnika častnim občanom za zasluge, katere si je stekel za lovransko zdravilišče.

Podpornemu in bralnemu društvu v Gorici je daroval dr. H. Tuma namesto vstopnine na ples 10 K. —

Upokojen je vojaški kurat preč. Fran Ivanetič. Ostane v Gorici.

Iz učit. krogov goriške okolice smo dobili ta-le dopis:

Lep čas sem čakal, misleč, da se oglasi kdo izmed tolminskega učiteljstva in pribije iz zadnjih člankov v „Soči" razvidne „naklonjenosti" glavarja Prinziga nasproti slov. učiteljstvu. Ker se le nihče ne oglasi, dregniti hočem jaz nekoliko v to sršenovo gnjezdo; ker sta sršena predaleč od mene, upam, da me ne opikata, kakor pikata naše tovariše na Tolminskem.

Bivši naš tovariš g. Vrtovec je priobčil v „Soči", da je Prinzig proti njemu agitiral pri volitvi zastopnikov občin v okrajni šolski svet. Prinzig je nato **javno** v „Soči" odgovoril, da ni agitiral proti Vrtovcu kakor osebi, marveč le proti bivšemu **učitelju** Vrtovcu, to pa zato, ker učitelji že imajo svoja zastopnika. Strah je torej Prinziga in njegovega pl. Renškega (Ren—glavna nem. reka!!), da bi imeli učitelji poleg svojih še katerega zastopnika v okr. šol. svetu. Torej raje šoštarja ali pa celo cestnega pometača naj bi volili, samo učitelja ne! — Seveda, kako rada bi pometala možaka z učitelji, a ne moreta, dokler se jima postavi kak Vrtovec v bran. Tudi več dopustov bi se lahko dalo nekaterim učiteljicam, ako bi v okraj. šol. svetu ne bilo nikogar, ki bi se oglasil.

Učitelji na Goriškem se čudimo, kako morejo naši kolegi tam gori mirno trpeti take žalitve. Ali ni v Vas nič stanovskega ponosa? Pričakujemo, da stori naše čuječe deželno učit. društvo svojo dolžnost!

Kanin ali Krnin ali Kamen? — Profesor M. Gstirner je preiskoval imena vrhov v naših Alpah in je lani priobčil uspehe svojega dela. Govoreč o gorski skupini Kanina (2582 m), ki je nagromadena med Bovškim in Rezijo, poudarja pisatelj, da ime Kanin bržkone ni italijansko. Saj dajejo imena krajem tisti ljudje, ki se zanje v prvi vrsti zanimajo. To so kmečki posestniki in pastirji. Okoli Kanina pa stanujejo vseskozi Slovenci. Celo učeni Italijani priznavajo, da je ime Kanin prej slovenskega nego laškega izvora. Nemški pisatelj Gstirner pravi, da v Reziji izgovarjajo nazivek tako, da se sliši kakor Kjernin. Ker pa on ni dovolj vešč narečja, morda ni prav slišal. Sicer pa poudarja, da ta nazivek velja nele za en vrh nego za vse gorovje, in da pomenja „sivo gorovje". Ako je Kjernin pravi nazivek, tedaj se ima izvajati od debla „Krn" in priveska „ina". Morda pa je — tako nadaljuje preiskovalec — pravo ime Cianina. Tedaj bi bila prava oblika Kamenina od Kamen — seveda bi to ime veljalo za gorsko skupino in ne le za en vrh. Za dokaz, da ljudstvo čuti zvezo med imenoma Kanin in Kamen, navaja Gstirner, da se v katastralnem zemljevidu občine Žage iz leta 1835. imenuje vrh, ki ima v sedanjem specijalnem zemljevidu visočinsko število 2342 m, „Saager Camin oder Zhanin", dandanes pa zovejo ta vrh splošno Kamen. Gstirner konečno sklepa, da je ime Kamen najverjetnejše in torej v nemških spisih pisava Kanin pravilna, ne pa Canin.

Ako mi sami tudi izrečemo mnenje o tej stvari, se menda ne motimo, ako se nam dozdeva, da „konečni sklep" nemškega preiskovalca bržkone ni odločilen. Prav bi bilo, ako bi se kedo izmed slovenskih razumnikov na Bovškem lotil te stvari in jo v resnici dognal.

O šesti lekarni v Gorici se sedaj mnogo govori in tudi razpravlja po laških listih. — Ob tej priliki se moramo z nova zavzeti za to, da napravijo goriške lekarne slovenske napise. Lekarna v Gosposki ulici ima sicer napis na oknu „Lekarna" v slovenskem jeziku, na Travniku je le majhen napis pa bolj skrit, drugodi sploh ni nič slovenskega. To je krivica, to je žaljenje Slovencev. So lekarne, ki živijo v 99% le od Slovencev; če bi ne bilo teh, bi jih morali zapreti. Če pride kak kmet v lekarno, pa praša, ali je tukaj slovenska lekarna, hoteč reči s tem, če ga bodo dobro razumeli v slovenskem jeziku, se gospodar čisto nič ne brani reči da — zategadel pa morajo biti po vseh lekarnah v Gorici slovenski napisi in v vseh uslužbenci, ki znajo slovenski jezik. Zlasti je potreba, da so naznanila, v katerih lekarnah se dobi zdravila ob nedeljah in praznikih ter gledé ponočne službe objavljena tudi slovensko. To je naravnost potrebno, in to tudi zahtevamo, kajti do lekaren, katere bi še naprej prezirale slovenščino, ne moremo imeti Slovenci pravega zaupanja!!

Podčastniki bramborskega polka št. 5. v Pulju priredijo 17. t. m. v hotelu „Belvedere" plesni venček. Svirala bo c. in kr. [illegible] r-niška godba.

Gospod Jakob Maraž v Dol. Vrtojbi nam piše, da ga sumničijo, da je on pisec dopisov o misijonu iz Vrtojbe v „Soči". Gledé na to izjavljamo, da g. Jakob Maraž ni pisal onih dopisov ter ne stoji ž njimi prav v nikaki zvezi.

Gabrščekovega odgovora se bojijo. — Ker je napovedal g. Gabršček odgovor na razne podlosti v „Gorici", katere so navalili na njegove rame, je prešel strah v kosti in mozeg junakom okoli zloglasnega Gregorčičevega trobila. Dajejo mu dober nauk, češ naj ne gleda, kdo

---

„Tiho," pravi Danglars, „ne govorite o tem... In zlasti," zašepeče Monte Cristu, „zlasti ne govorite o tem z mladim Cavalcantijem."

Po teh besedah se baron obrne in smehljaje pozdravi mladega moža.

Morcerf je zapustil grofa in odšel iskat svojo mater; Danglar odide h Cavalcantiju, in Monte Cristo ostane sam.

Vročina je postajala vedno večja.

Sluge so hodili po dvoranah in nosili gostom sadje in led.

Monte Cristo si hladi svoje žareče, s potnimi kapljami pokrito čelo z robcem, a kadar gre mimo njega sluga, si ne vzame ničesar, da bi se okrepčal.

Gospa Morcerf ne izpusti Monte Crista iz očij; vidi torej tudi, kako zavrne slugo.

„Albert," pravi, „ali si pač nekaj opazil?"

„Kaj, mati?"

„Da grof pri gospodu Morcerfu ni nikdar hotel jesti."

„Da, toda pri meni je zajutrekoval, kajti ta zajutrek ga je uvedel v družbo."

„Pri tebi ni pri tvojem očetu," zamrmra Mercedes, „in odkar je tukaj, ga opazujem."

„Torej?"

„Torej zavžil ni se ničesar."

„Grof je zelo zmeren."

Mercedes se žalostno nasmehne.

„Pojdi k njemu, sin moj, in če zopet odkloni, mu tega ne dovoli."

„Toda zakaj?"

„O, prosim te, Albert."

Mladi mož poljubi roko svoje matere in odhiti h grofu.

Nova hladila prineso; Albert sam ponudi grofu led, a ta ga odločno odkloni.

Albert se vrne k svoji materi; grofica je bila zelo bleda.

„Vidiš," pravi, „zopet ni vzel ničesar."

„Da, toda zakaj si delate iz tega toliko preglavic?"

„Saj veš, Albert, da smo ženske včasih čudne. Bilo bi mi v veselje, če bi bila videla, da je grof pri meni kaj zaužil, in če bi bilo še tako malo. Morda se ne more navaditi francoskih običajev ali pa ima kako posebno jed."

„Ah, moj Bog, ne; v Italiji sem ga videl, da je jedel vse; gotovo danes ni čisto zdrav."

„In," pravi grofica, „ker je živel vedno v vročih deželah, je morda za vročino manj dovzeten kakor drugi."

„Tega ne verjamem, kajti tožil je, da mu je zelo vroče, in vprašal, zakaj so odprta okna in ne tudi oknice."

„Res," pravi Mercedes, „če je njegova zmernost navada, me to pomirja."

In nato odide iz dvorane.

Trenotek pozneje se odpro vse oknice, in skozi okna, okoli katerih se je ovijal jasmin, se pokaže razsvitljeni vrt in šotor, pod katerim je bila pripravljena večerja.

Plesalci in plesalke, godci in gostje, ki se samo pogovarjajo, vskliknejo veselja, kajti razgreta pljuča vseh dihajo z radostjo čisti sveži zrak.

Mercedes se vrne, bolj bleda kakor je zapustila dvorano, toda z ono mirno zavestjo, ki ji je bila lastna ob izvestnih prilikah. Približa se naravnost skupini, katere središče tvori njen mož.

„Ne zadržujte teh gospodov tukaj, grof," pravi; „ker ne igrajo, bi jim bil gotovo ljubši sveži vrtni zrak kakor pa dušeča toplota v sobi."

„O, milostiva," pravi zelo star, galanten general, „sami ne gremo v vrt."

„Naj bode," pravi Mercedes, „jaz vam hočem dati dober vzgled."

In obrne se k Monte Cristu.

„Gospod grof," pravi, izkažite mi to čast in podajte mi svojo roko."

Grof pri teh priprostih besedah skoro omahne, nato gleda trenotek Mercedo; ta trenotek je bil jednak hitrosti bliska, in vender se je zdélo grofici, da traja celo stoletje, tako mnogo mislij je izlil Monte Cristo v ta jedini pogled.

Nato ponudi svojo roko grofici, in ta se opre na njo, oziroma položi na njo svojo nežno, ozko roko, in tako odideta po stopnicah, ob katerih so rastli rododendron in kamelije.

Za njima in po drugih stopnicah je sledila množica gostov s hrupnimi vskliki veselja.

XIV.

Kruh in sol.

Gospa Morcerf vstopi s svojim spremljevalcem pod obok duhtečega lipovega drevoreda, ki je vodil k rastlinjaku.

„V dvorani je bilo prevroče, ali ni res, gospod grof?" pravi Mercedes.

„Da, milostiva, in izvrstna je bila vaša misel, da ste dali odpreti vrata in oknice."

„Pri teh besedah čuti grof, da Mercedina roka vstrepeta.

„Toda vam," nadaljuje, ki ste v tako lahki obleki in imate s seboj samo lahek šal, je morda mraz?"

„Ali veste, kam vas peljem?" vpraša grofica, ne da bi odgovorila na Monte Cristovo vprašanje.

„Ne, milostiva, ampak vendar vidite, da se ne ustavljam."

„V rastlinjak, ki ga zagledate tam na koncu drevoreda."

Grof se vprašujoče ozre v Mercedo, toda ona molče nadaljuje svojo pot, in tudi Monte Cristo ne reče ničesar.

Kmalu vstopita v hišico, v kateri so rastle najizbranejše rastline; dasi je bilo šele v pričetku julija, je ta vedno preračunana toplota, ki je nadomestovala solnce in nam žalibog le prevečkrat manjka, pripomogla najrazličnejšemu sadju naenkrat, da je dozorelo.

Grofica izpusti Monte Cristovo roko, gre in odtrga krasen muškatov grozd.

„Vzemite, gospod grof," pravi s tako žalostnim smehljajem, da je bilo v globini njenih očij skoro opaziti solzo, ki ima privreti na dan; „vzemite, našega grozdja seveda ni mo-

kaj piše, marveč kaj se piše. Tako učijo njega ti ljudje, ki ga napadajo najnesramnejše v vsaki številki „Gorice“. Prav komodno stališče: oni ga smejo obirati, kakor se jim zljubi, Gabršček pa bi ne smel imenovati nikogar, marveč naj samo gleda, kaj se piše.

Ti ljudje sploh ne znajo polemizirati pošteno. Če mi še tako stvarno razpravljamo o kaki reči in nikogar niti ne imenujemo, pa pridejo čez čas — namesto da bi gledali le, kaj se piše ter odgovarjali „Soči“ — z loparjem nad Gabrščeka, največ v slučajih, ko je dotični članek čital v „Soči“, ko je izšla tiskana iz stroja. — Iz včerajšnje notice v „Gorici“ pod naslovom „Gabrščekov odgovor“ pa gleda strah na dan. Bojijo se njegovega odgovora — ali dobijo ga, da jim bo šumelo po kosteh.

Sokolova maškerada „Narobe svet“. — Zanimanje za maškerado postaja od dné do dné večje, popraševanja o podrobnostih se vedno več množè, a nam so usta zaprta s tremi pečati; na vse strani smo morali obljubiti, da s podrobnostmi ne pridemo na dan, ker so se vsi bali, da ne zamrò še pred pustno nočjo.

Mi smo zvesto čuvali te podrobnosti, a glej — vzlic temu jih frči po mestu vse polno.

Ne bomo preiskovali, kedo je zagrešil ta zločin, a na vsak način zasluži pohvale, ker je nas tako oprostil obveznosti do rigoroznega molka, ki nas je tlačil kot mora na hrbtu.

Z mirno vestjo torej lahko povemo, da je pripravljenih do sedaj uže toliko udeležencev, posameznih in skupin, da nas prav resno lomi skrb za prostor. Dvorana v „Trgovskem Domu“ je sicer prostorna a premala bo, če se res vsi zglasijo. Markono- in brzojav, telefon in fonograf neprenehoma delujejo v našem ad hoc uživotvorjenem birou.

Drrrrrrin — že zopet —

Mi: Halo, tukaj biro sokolove maškerade, kedo tam?

Oni: Tukaj egiptovski indijanci; je še kaj vstopnic? — —

Kaj mislite, da smo jim mogli dati takoj povoljnega odgovora?

Kaj še, komaj pričnemo pozvedovati, uže prilomasti markonojavni sel z brzojavom, takoj za njim brzojavni sel markonojavom in za njim še dolga vrsta z različnih javoselov — nisem mogel vseh pregledati — in vsak je hotel biti prvi.

Tu je bila najnujnejša vest, da nas poseti prav gotovo Njega Veličanstvo Gambrinus, jahajoč na sodu polnem najfinejega brica — tam zopet še bolj nujna vest, da se je nekim afrikanskim Tunguzom, na poti k naši maškeradi, pridružila cela kopa ameriških beduincev s samim predsednikom maroške republike na čelu — ali na tilniku, ne vem prav dobro.

Drrrrrrin — za „znort“, še dobro, da smo v pustu!

Halo tukaj biro za maškerado! Kedo tam?

Tukaj Bucek, predsednik maškerade v Timbuktu. Ako nimate veliko dela, prosim pošljite mi izkaznico vaših članov, da jih povabimo na našo maškerado. —

Pišite nas v nos, vrag vas vzel — ha, še teh sitnosti nam treba!

Kje je pa sluga zopet. — Tukaj! — Ste poprašali komčadski maškeradni odbor zaradi najnovejih kopeljnih kostumov? — Da, vse v redu itd., itd., itd., brez odmora.

Tu pa imate približno sličico uzorne pridnosti in delavnosti našega maškeradnega odbora, ki dela noč in dan, ne pije nič in nič ne je, in to uže par tednov; edino skrb, da letošnja maškerada dobro uspe, ga še drži na nogah, pardon v pravem žargonu se mora glasiti „na rokah“.

Pooblaščeni smo, da obvestimo slavno pustaželjno občinstvo, da smemo pričakovati obisk deputacije iz anarhistične samovlade Narobesvetske. Deputacija sestoji baje iz treh tamošnjih ministrov, kateri imajo s posetom naše maškerade ob enem združeno nalogo, da se prepričajo in poročajo, je-li res pri nas vse tako narobe, kakor se tako laskavo o nas pri njih govori. Pozor tedaj, da ne bo nič na svojem mestu!

Nadalje bi imeli še poro — drrrrrin — drin drin drin — oprostite da ne morem nadaljevati — —.

Halo, tukaj pustni birò, kedo tam? —

Tukaj centrala. Vam sporočamo, da se vam dvigne taksa za uporabo telefona za 300%, ker uže skoraj 2 tedna izključno rabite telefon — konec.

Drrrrin, drin, drin.

V Tržiču so aretirali 35 letnega A. Caselarija iz Dalmacije radi javnega nasilstva in ker je žalil občinske redarje. Pripeljali so ga v zapore v Gorico.

Prodajalca ogerskih loterijskih papirjev so zaprli v Dornbergu. Piše se Andrej Strutz. Tako prodajanje je pri nas prepovedano.

Kolesar zadel v ženo. — Vincencij Brenner, lovski čuvaj, je pri ženski bolnišnici z bicikljem po nesreči zadel v 47 letno Terezo Rijavčevo ter jo podrl. Rijavčeva se je precej poškodovala. Prenesli so jo v bližnjo bolnišnico.

Nagla smrt. — 21 let stari ženi Jožefi Bizjakovi je prišlo v nedeljo kar nenadoma slabo v neki gostilni na Blanči. Šla se je sprehajat z možem. Mož je igral v oni gostilni na kroglje. Hotela ga je poklicati, kar se je zgrudila na tla. Zdravnik dr. Dereani je konstatiral, da jo je zadela kap.

Nevarnega Laha so izročili v ponedeljek na mostu čez obmejno Idrijco karabinjerjem, da ga oddajo sodniji v laškem Vidmu. Ta nevarni človek, katera je dolgo iskala sodnija, se piše D. Cason.

Pobegnil je iz blaznice na Studencu pri Ljubljani Iv. Defranceschi, doma iz Šturij pri Ajdovščini. Ušel je gologlav, v slabih čevljih.

„Slovenska Čitalnica“ v Solkanu priredi v nedeljo, dne 18. februvarja 1906. veliki ples v dvorani gosp. Alojzija Mozetiča. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: Udje 2 kroni, povabljeni gostje 3 krone. Svira vojaški orkester 47. pešpolka. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

Sokolova maškerada. — Na občno željo je odbor odredil, da bodo za letošnjo maškerado na razpolaganje sedeži na galeriji. Izkaznice se dobe pričetkom prihodnjega tedna v trgovini A. Gabršček, Gosposka ulica. Cena za sedež 1 K. Opozarja se slavno občinstvo, da se za časa vsakdo priskrbi sedež, ker jih ne bo ravno odveč. Odbor.

„Narodna Čitalnica v Cerknem priredi veselico v korist društvene knjižnice dne 18. svečana 1906. v dvorani „Gospodarskega doma“. Vspored: 1. Po Rogačkiju: „Kteri bo“, veseloigra v dveh dejanjih. 2. Šaljivi kupleti. 3. Jaka Štoka: „Ne kliči vraga“, šaloigra v enem dejanju. 4. Šaljivo srečkanje. 5. Ples. Med posameznimi točkami in pri plesu igra domača godba na pihala. Vstopnina: sedeži 80 vin., stojišča 40 vin., člani polovico. Vstopnice za ples se dobijo zvečer pri blagajni. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstop dovoljen le udom in povabljenim; otroci izključeni. Gledé na koristen namen vabi k obilni udeležbi najuljudneje — odbor.

Bralno in pevsko društvo „Kras“ v Opatjemselu priredi predpustno veselico v nedeljo dne 18. februvarja 1906. v prostorih gosp. Andreja Jelen. Vspored: 1. Parma: „Mladi vojaki“, svira godba (koračnica). 2. F. J. Vilhar: „Slovenac i Hrvat“, možki zbor. 3. H. Volarič: „Razstanek“, možki zbor. 4. H. Volarič: „Slovenski potpouri“, svira godba. 5. Veseloigra: „Lokavi snubač“, enodejanka. 6. *** „Venec“, svira godba. 7. H. Volarič: „Nos“, šaljiv prizor, možki zbor. 8. Ples, po polurnem odmoru, Začetek točno ob 2 uri popoludne. Med igro in pri plesu svira godba iz Mavhinj. Vstopnina k veselici: za neude 40 vin. Sedeži prvi prostor 80 vin., drugi prostor 50 vin. Vstopnina k plesu do 10. ure zvečer 2 kroni. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

Vipavsko pevsko društvo v Vipavi vabi k veselici, katera bode dne 18. svečana 1906. v prostorih gosp. Petrovčiča v Vipavi. Vspored: 1. O. Rumpf: „Ruža u pustinji“. 2. Hudovernik: „Naša zvezda“. 3. Dr. Ben. Ipavec: „Slovanska pesem“. 4. J. Alešovec: Eno uro doktor. Burka v enem dejanju. 5. Ples. — Začetek ob 7. uri zvečer. K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

Zadnja plesna vaja gor. slov. mladine ni kakor napovedano danes, ampak radi nepričakovanih zaprek jutri, v četrtek, ob 8. zvečer. Prosimo točnosti. Odbor.

Dopis iz Solkana v „Rdečem Praporju“. — Neki sanjač je priobčil v „Rdečem Praporju“ dopis iz Solkana. Saj iz dopisa se da posneti, da je iz Solkana — piše pa „v Solkanah“. Mož torej niti ne ve imena kraja, kjer se nahaja. Fantazuje nekaj o meščanski liberalni stranki, „ki ni storila dosedaj ničesar za delavce, pa tudi ne sme in ne more, ako hoče ostati zvesta svojim načelom, če ima sploh kaka načela“. Tako piše ta imenitni rdeči dopisnik „v Solkanah“. Bedarija je govoričenje o meščanski liberalni stranki — ker take na Goriškem sploh ni. Kdo je kaj storil za delavce v Solkanu — to je pa rešeno vprašanje. Klerikalci nič, soc. demokratje tudi nič — pač pa naprednjaki! — Rdeči dopisnik fantazira tudi o bodočih volitvah po splošni in jednaki volilni pravici ter se že naprej ogreva za kandidate soc. demokratične stranke! Tu moramo omeniti, da igrajo nemški soc. demokratje, pod katerih komando morajo stati lepo tiho slovenski soc. demokratje, prav grdo ulogo sedaj v borbi za resnično splošno in jednako volilno pravico. Dr. Adler in drugi taki možje so tako uneti za krivico, da bi dobili Nemci večino v državnem zboru, kakor Schönerer ali Wolf. Delajo naravnost proti Slovanom. Radi tega pa bodo že znali odgovoriti takim našim sovražnikom zavedni slovenski delavci, kakor gre in kakor veleva slovenska čast in slovensko ime. To pa še toliko bolj, ker ako bi pri nas kandidiral kak socijalni demokrat, bi bil v tem slučaju, kakor misli dopisnik, če bi se namreč sosednje občine priklopile mestu — tak kandidat Lah. Ta bi bila lepa, če bi se Slovenci tepli za laškega kandidata! Ali nekaj takega napoveduje mož „v Solkanah“. Povemo mu že naprej, da ne bo nič. Gotovo pa je, da se bodo pri volitvah uvaževali glasovi delavcev, in to se mora zgoditi pošteno, kakor pritiče.

Mera obsežnosti za predmete, ki se pošiljajo s pošto po tarifu za tiskovine. — C. kr. poštno in brzojavno ravnateljstvo razglaša: Često se opazuje, da občinstvo še sedaj ni zadostno poučeno o določbi, glasom koje dimenzije tiskovin v nobeni smeri ne smejo presegati 45 cm, oziroma, če so zvite, 75 cm dolžine in 10 cm v premeru.

Osobito so se letos zopet slučaji pripetili, da so koledarji, kakor jih pošiljajo trgovci svojim odjemalcem ob novem letu, gorenje dimenzije v dolgosti presegali in da so se odpošiljalci še le v zadnjem trenotku, ko so pošte take pošiljatve kot tiskovine uže zavrnile, obračali na c. kr. trgovinsko ministerstvo z nujno prošnjo, da se izpregleda prekoračenje dovoljenih dimenzij, čes, da bi sicer ti koledarji izgubili svojo vrednost, ako bi se jih ne moglo odposlati kot tiskovine in za novo leto.

Občinstvo, osobito pa ona podjetja, ki se pečajo z izdelovanjem koledarjev, služečih za podlago, se toraj opozarjajo na določbo glede dopustnih dimenzij za tiskovine z dostavkom, da c. kr. trgovinsko ministerstvo v bodoče principijelno ne bo več dovoljevalo prekoračenja dimenzij za tiskovine.

Prostovoljno gasilno društvo v Bovcu vabi k veselici, katero priredi v prostorih gostilne „pri Pošti“ dne 18. svečana 1906. Vspored: 1. A. Hajdrih: „Jadransko morje“, poje možki zbor. 2. J. Aljaž: „Zaostali ptič“ poje mešan zbor. 3. J. Aljaž: »Naša zvezda“, poje možki zbor. 4. Kmet Herod: burka s petjem v dveh dejanjih. 5. F. S. Vilhar: „Slovenac i Hrvat“, poje možki zbor. 6. Ples, kotilijon, korjandoli, itd. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina: k veselici 40 vin. za osebo, sedež 20 vin. Vstopnina k plesu za gospode 2 kroni. K mnogobrojni udeležbi uljudno vabi odbor.

„Narodna prosveta“ nam naznanja, da so jej izročili dijaki del prebitka s koncerta v znesku 100 K, za kar se tem potom zahvaljuje.

Drugi izlet planincev. — Sporazumno z izletniki na goro sv. Valentina določil se je prihodnji izlet na vrh Sv. Mihaela 277 m (nad Rubijo) v nedeljo 18. t. m.

---

goče primerjati z vašim krasnim grozdjem na Siciliji in Cipru, toda upam, da bodete napram našemu ubogemu severnemu solncu prizanesljivi.“

Grof se prikloni in stopi korak nazaj.

„Vi odklanjate?“ pravi Mercedes s trepetajočim glasom.

„Najponižnejše vas prosim oproščenja, milostiva, toda jaz nikdar ne jem muškatovega grozdja.“

Grofica vzdihne in spusti grozd na tla.

Na sosedni brajdi je visela krasna breskev; grofica jo odtrga in se približa grofu.

„Vzemite torej to breskev!“ mu pravi.

Toda grof napravi tako kakor prej.

„O, breskve tudi ne?“ pravi s tako bolestnim izrazom, da je bilo jasno čutiti, da je pritajila jok. „Ah, jaz imam nesrečo!“

Dolg-molk sledi, in tudi breskev se zavali po pesku, na katerem je ležal grozd.

„Gospod grof,“ pravi končno Mercedes in pogleda Monte Crista s prosečimi očmi, „ganljiva navada Arabcev je, da oni, ki jedo pod isto streho kruh in sol, postanejo večni prijatelji.“

„Vem, milostiva,“ pravi Monte Cristo, „a midva sva na Francoskem in ne v Arabiji, in na Francoskem ni niti večnih prijateljstev, niti ne dele ljudje med seboj kruha in soli.“

„Toda,“ pravi grofica ter pogleda trepetaje Monte Crista in s svojima obema rokama stisne njegovo skoro krčevito, „ali ni res, midva sva prijatelja?

Kri se zlije grofu proti srcu, da postane najprej mrtvaško bled in takoj nato žareče rdeč; njegove oči strme kakor blazne, kakor da se ga polašča omotica in se mu vrti v glavi.

„Gotovo sva prijatelja,“ zajeclja končno; in zakaj tudi ne, milostiva?“ pristavi nato z večjo trdnostjo v glasu.

Ta glas je bil onemu, katerega je želela slišati grofica, podoben tako malo, da se obrne, da bi zakrila svoje solze.

„Hvala,“ pravi.

In gresta naprej.

Tako prehodita molče prejšnjo pot nazaj.

„Gospod,“ pravi končno grofica, „ali je res, da ste tako mnogo potovali, tako mnogo videli in tako mnogo trpeli?“

„Da, milostiva, trpel sem mnogo,“ odvrne Monte Cristo.

„Toda zdaj ste srečni?“

„Gotovo,“ odvrne grof, kajti nihče me ne sliši, da bi tožil.“

„In ali vas je vaša sedanja sreča potolažila?“

„Moja sedanja sreča je jednaka mojim preteklim bolestim.“

„Ali niste bili nikdar oženjeni?“ vpraša grofica.

„Jaz oženjen?“ odvrne Monte Cristo s trepetajočim glasom. „Kdo vam je kaj rekel o tem?“

„Nihče, ampak večkrat vas je bilo videti v Operi z mlado damo.“

„Ah, milostiva, to je sužnja, katero sem kupil v Carigradu. Je hčerka nekega kneza, in ljubim jo kot svojo hčerko, nič drugače.“

„Torej živite sami?“

„Sam.“

„In nimate niti bratov, niti sina, niti očeta?...“

„Ne jaz nimam nikogar.“

„Toda koko morete živeti, ne da bi bili navezani na koga v življenju?“

„To ni tako po moji krivdi, milostiva. Ljubil sem na Malti mlado deklico in se baš hotel z njo poročiti, ko je nastala vojska in me odnesla od nje kakor vihar. Ah, mislil sem, da me ljubi toliko, da me počaka, da, toliko, da mi ostane zvesta do groba. Ko sem se vrnil, sem jo našel omoženo... To je tako navadna povest vsake mlade deklice, ki je prekoračila dvajseto leto. Morda sem bil slabši od drugih in trpel več, kakor bi bili trpeli drugi na mojem mestu.“

Grofica trenotek počaka, kakor da ji je treba tega počitka, da si oddahne.

„Da,“ pravi, „in ta ljubezen vam je ostala v srcu. Človek ljubi le enkrat resnično... In ali ste še kdaj videli to žensko?“

„Nikdar več.“

„Nikdar več!“

„Nikdar več se nisem vrnil v deželo, v kateri je živela.“

„Na Malto?“

„Da, na Malto.“

„In ali je ona še vedno tam?“

„Mislim, da.“

„In ali ste ji odpustili vso bolest, ki vam jo je provzročila?“

„Nji, da.“

„Samo nji; torej sovražite vse, ki so jo ločili od vas?“

„Jaz? Nikakor ne; zakaj naj bi jih sovražil?“

Grofica stopi naravnost pred grofa. Še je držala v roki del onega sočnatega grozda.

„Vzemite!“ pravi.

„Nikdar ne jem grozdja, milostiva,“ odvrne grof, kakor da nista govorila o nobeni drugi stvari.

Z izrazom obupa spusti grofica v pesek tudi ta sad.

„Neizprosen!“

Monte Cristo ostane tako hladnokrven, kakor da to očitanje sploh ne velja njemu.

Ta hip se prikaže Albert.

„O mati,“ pravi, „kakšna nesreča!“

„Kaj? Kaj pa se je zgodilo?“ vpraša grofica, kakor da se je zbudila iz sanj v resšnično življenje. Nesreča, praviš? Res, nesreča je morala priti.“

„Gospod Villefort je tukaj.“

„In zakaj?“

„Prišel je po svojo ženo in hčerko.“

„In kaj je temu vzrok?“

„Pravkar je dospela gospa markiza de Saint-Méran s poročilom, da je njen soprog, zapustivši Marseille, umrl na prvi postaji.

(Dalje pride.)

Zbirališče na kolodvoru južne železnice od 1¾ naprej. Vzame naj se listek sem in tja. — Odhod vlaka 2·05, prihod v Rubijo 2·17. Od tam črez vas Rubijo in Sv. Mihaela na vrh, od tod čez sv. Martin v Zdravščino, kjer je odmor v krčmi Cotič-a. Od tam nazaj ali peš, ali pa z železnico in sicer ob 6·12. Za slučaj, da bi se izlet raztegnil čez Zagrad in bi izletniki zamudili prvi vlak, se pa vrne z drugim vlakom, ki odhaja ob 10·04 zvečer.

Velika narodna veselica v Št. Andrežu. — V prijaznem Št. Andrežu tik Gorice je bila v nedeljo zopet velika narodna veselica, katero je priredilo delavno staro pevsko društvo. Odkar ima nekaj konkurence z novim društvom, je staro toliko delavnejše; število članov se je pomnožilo, a z nedeljsko veselico je pokazalo tudi vsestranski napredek.

Velika Lutmanova dvorana je bila natlačeno polna. Nad 600 oseb je plačalo vstopnino! — Kaj takega v okoliščanski vasi! — Vsa čast tistim meščanom, ki so došli, da so poveličali slavnost ter dali vrlim okoličanom novega poguma za plodonosno delo.

Vojaška godba je svirala skoro same slovenske točke. — Petje pa je vodil neumorni g. Emil Komel iz Gorice, ki za neznatno odškodnino širi lepo slovensko pesem po celi okolici ter dosega naravnost krasne vspehe. Kakor drugod tako tudi v Št. Andrežu napredujejo pevski zbori pod njegovim vodstvom takó lepo, da mu moramo le častitati. Njegovo delo na tem polju je neprecenljive vrednosti! Zato naj se g. Komel ne čuti preziranega, ako so ga goriški pevci v soboto popolnoma pozabili, ko so slavili — goriške skladatelje in glasbenike!

Obsežni Hubadov ciklus narodnih pesmij so peli prav dobro. Ženski kvartet je splošno ugajal! Komelov možki zbor s spremljanjem orkestra pa je vse občinstvo navdušil, da je viharno pozdravljalo skladatelja.

Domači diletantje so igrali obe znani Štokovi igri: „Trije tički“ in „Nekliči vraga“. Izvršili so svoje naloge takó dobro, da je i mestno občinstvo bilo vseskozi zadovoljno. Vsa čast vrlim diletantom v tej napredni okoličanski vasi! (Gosp. Štoki bi vendarle svetovali, da popravi prizor pred sodnijo po zahtevi realizma. Sluga bodi res sluga. Vsi njegovi dovtipi le kvarijo prizor! Tudi druge grde hibe bo treba popraviti, pa bo igra dobra!)

Po veselici je bil živahen ples!

Došli so tudi zastopniki novega društva. To je prav lepo! V takih prireditvah naj naši ljubi Št. Andrežci napredujejo in drug drugega vspodbujajo! Čast jim!

Zahvala. — Podpisani odbor se prav toplo zahvaljuje na res obilni udeležbi pri veselici v nedeljo 11. t. m., zlasti p. n. udeležnikom iz Gorice, katerih je prišlo veliko število, kar nas je posebno veselilo, zahvaljujemo se vsem udeležnikom iz okolice in domačim, ki so posetili našo veselico, potem domačim pevcem in pevkam, našemu marljivemu pevovodji, zlasti pa kvartetu gospodičen iz Gorice, ki je vzbujal posebno pozornost in žel vseobče priznanje, igralcem in igralkam in končno gosp. Gorjupu iz Gorice, ki je prepustil stolice brezplačno. Vse to bodri društvo, da se bo vedno trudilo napredovati ter nuditi p. n. občinstvu dobre veselice.

V Št. Andrežu, 13. febr. 1906.
Odbor pevskega in bralnega društva
v Št. Andrežu.

Namestnik princ Hohenlohe je obiskal v soboto gradiščanski okraj, zlasti občine Zagraj, Gradišče, Vilese, Chiopris, Viscone, Topoljan, Pieris, kjer si je ogledaval dela za ureditev Soče in Tera. Namestnik je bil slovesno sprejet povsodi.

Mladost — radost. — To je geslo II. sijajnega plesa „Goriške slov. mladine“, Kdor se hoče prepričati ali potrditi v mnenju, da je mladost res radost, ta pridi v soboto 17. t. m. v „Trg. dom“, vrzi se v pestro vrvenje, ki bo napolnjevalo veliko, s finim okusom dekorirano dvorano, v žilah naj ti zapolje kri in naj burno valovi, razvneta od valčkovih akordov. In če ti je let lepših polovica že minila, vendar ne ostajaj doma, pridi tja, kjer bo kraljevala boginja Terpsihora, pridi in naslajaj se na oni sladki norosti, ki diči plavo mladost. — Po pripravah in velikem zanimanju sodeč, doseže v soboto letošnja predpustna sezona v Gorici svoj vrhunec ravno s plesom „Gor. slov. mladine“.

Katere so tiste slovenske trgovine in zadruge? — Včerajšnja „Gorica“ pravi, da naj opusti Gabršček v svojem listu bojkotiranje slovenskih trgovin in zadrug! Prosimo „Gorico“, naj naznani tiste slovenske trgovine in zadruge, katere bojkotira Gabršček po „Soči“? Pričakujemo odgovora.

Velikodušni dar. — Gospod Janez Nabernik, c. kr. sodn. svetnik v p. v Ljubljani, je daroval „Podpornemu društvu za slovenske visokosolce v Pragi“ znesek 300 K. Naj bi ta blagi gospod našel mnogo posnemovalcev.

Požar. — V Stračicah je imel trgovec L. Stern shrambo za sode in les. Okoli 5½ sinoči je nastal tam ogenj, ki se je hitro razširil ter napravil škode okoli 3000 K, ki je pa krita z zavarovanjem. Gasili so gasilci iz Stračic, Podgore in Gorice.

Obesil se je 51-letni Fr. Brandolin v Židovski ulici v Gorici. Doma je bil iz Krmina. Skrajna beda ga je gnala v smrt.

Pevski večer v soboto pri Jelenu je privabil mnogo občinstva v lepo prostorno restavracijsko dvorano. Predsednik je razložil životopis skladatelja Kocjančiča, čuli smo še druge govore, vmes pa so peli pevci pesmi domačih skadateljev po vsporedu. Večer je bil sicer lep, komentovalo pa se ga je na razne načine z raznih stališč!

Kdaj se otvori nova železnica? — Kakor čujemo iz dobrih informacij, se otvori proga Sv. Lucija-Gorica in Jesenice-Bohinjska Bistrica tekom 2 mesecev; druge pa ali 1. julija ali 18. avg. t. l., pri čemar prihajajo v poštev zlasti zgradbe pri Sv. Andreju v Trstu.

Te dni se je mudil v Gorici radi pospešenja dela dvorni svetnik pl. Millemoth.

Bralno in pevsko društvo „Tabor“ v Lokvi priredi veselico s plesom v soboto, dne 17. svečana v lastnih prostorih.

Sadjarsko društvo za komenski okraj bo imelo dne 18. februarja svoj redni občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Predavanje o izgoji sad. drevja. 4. Razni nasveti. 5. Razdelitev sadnih dreves. Odbor vabi k obilni udeležbi.

Pisni venček priredijo v soboto dne 17. svečana t. l. ob 7½ uri zvečer v prostorih gospe Alojzije vdove Faganeli „Pri Grabcu“ v Mirnu.

„Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ je imela dne 7. februvarija 1906. svojo 168. vodstveno sejo v družbinih prostorih „Narodnega doma“. — Prvomestnik Tomo Zupan spominja se otvorivši sejo nenadne smrti predsednika družbe sv. Mohora v Celovcu prošta Lamberta Einspielerja, ter pozove navzoče, da umrlega voditelja koroških Slovencev in našega pokrovitelja spomin častijo s tem, da se dvignejo raz sedeže. Isto tako sklene na njega predlog družba pozdraviti novovoljenega višega škofa za Gorico Dr. Franca Sedeja. Novi viši škof Sedej je istotako že mnogo let naš pokrovitelj. Z ozirom na prevelik riziko pri eventualnem srečolovu, ki ga je predlagal viši učitelj Srečko Malenšek, se ta prireditev opusti. Med ostalimi točkami je bila najvažnejša ta, da se je sklenilo v 166. seji za naše svetno šolsko osobje sprejeta pokojninska določila uveljaviti z dnem 1. januvarija 1906. Pri tej priliki so se tudi sprejela vsa tozadevna prehodna določila ter so se enotno regulirali prejemki družbinih svetnih otroških vrtnaric, ki bodo imele odslej tudi pravico do petletnic oziroma do pokojnine. Potem so se dovolile še nekatere podpore in se je sklenilo pododboru za ustanovni in stavbeni sklad zavoda „Učiteljski dom“ v Celovcu odstopati narodni kolek proti polovični prodajni ceni. Ob 6. zvečer je zaključil promestnik sejo. — Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Oddaja gradbe Braniške ceste od potoka „Podlasi“ do ceste, ki vodi od Gabrij v Kodreče, je odložena na nedoločen čas.

Razgled po svetu.

V poslanski zbornici so razpravljali 12. t. m. o nujnem predlogu Vsenemcev gledé dogodkov povodom svečanostnega večera slov. pesnika Stritarja v „Kursalonu“ v mestnem parku na Dunaju. Posl. Hofer je rekel, da stremijo Slovani za tem, da vzamejo dunajskemu mestu nemški značaj. Minister za notranje posle grof Bylandt-Rheidt je rekel, da je bilo postopanje policije korektno. V slovanskem slavlju ni bilo nikake provokacije. Posl. Ferjančič je rekel, da je v nasprotju z vsako dostojnostjo, ako se skuša opravičiti izgrede, ki so se vršili pred „Kursalonom“. Dunaj je glavno mesto države, in zato morajo imeti na Dunaju varno streho vse avstrijske narodnosti. Malik je govoričil nekaj o Ljubljani in Domžalah ter očital krščanskim socijalistom, da ne znajo varovati nemškega značaja dunajskega mesta. Weisskirchner pa mu je hitro povedal, da se je prav krščansko-socijalni stranki zahvaliti, da se je utrdil nemški značaj dunajskega mesta. V včerajšni seji je bila na dnevnem redu rekrutna predloga ter predloga gledé zadrug z omejenim poroštvom.

Nujnost o laškem predlogu gledé ministerske odredbe o tržaškem magistratu je bila odklonjena. Stein je utemeljeval predlog o razdelitvi armade v avstrijsko in ogrsko. Govoril je tudi Sternberg kakor navadno.

V Bazovici pri Trstu sta zgorela skedenj in hlev posestniku Jak. Ražmu. Živino so rešili in polovico sena. Škode 1400 K.

Krvav pretep v Trstu. — V ulici Majolica je bilo prišlo v krčmi v hiši št. 3. do pretepa med krčmarjem M. Rabatkom in nekim gostom. Krčmar je bil ranjen z nožem v hrbet. Prenesli so ga v bolnišnico.

Nova velika tatvina v Trstu. — V uradih akcijske družbe za izstiskanje olja v ulici Sv. Katarine v Trstu so „tihi sredovci“ prevrtali blagajno ter vzeli iz nje 3874 K 39 v.

Z 80 leti se še ženi. — V Šverinu se je poročil neki učitelj godbe, star 80 let. Te dni pa se je poročil angleški aristokrat 84 letni baron Lawrence z neko gospodično Gugh, ki ima polovico let svojega moža. Obadva pripadata visoki angleški aristokraciji.

Poroka kaznjenca. — Na magistratu v Chartres se je poročil kaznjenec Jos. Yung z Marijo Jacquot. S to Jacquotovo je imel že 3 otroke. Yung je bil 30. okt. obsojen na 8 let ječe radi umora. Na magistrat so ga pripeljali orožniki. Tam so mu odklenili verigo, da je bil prost med poroko, in dovolilo se mu je tudi objeti ženo, katera mu je pokazala ob tej priliki svoje zadnje dete, ki se je rodilo, ko je že v ječi. Dete je smel vzeti v roke. Potem sta se ločila: ona domov, njega pa so odgnali zopet v zapore.

V Pizau je pričela velika stavka. V Škodovih tovarnah počiva vse delo.

V Kalabriji so bili te dni novi potresni sunki, ki so provzročili precejšnjo škodo. Prebivalstvo je vedno bolj zbegano.

Kmetijska kolonija za sinove kaznjencev. — V milanski provinciji v Italiji napravijo kmetijsko kolonijo, na katero se sprejmejo otroci kaznjencev, stari 9 do 20 let. Na taki koloniji se bodo učili vsega potrebnega kmetijskega dela. V ta namen so kupili sveta 50.000 m².

Konec senzacijonalne razprave v Zadru je ta, da je župnik Fr. Tomašević obsojen le na 30 K globe, ker je pridržal neko pismo Ane Rančigaj, njegova ljubica A. Ostrić je obsojena na 1 mesec v ječo, hlapec Š. Kovačević pa je obsojen na smrt na vešalice. — Duhovniki imajo povsodi srečo!

Popisovanje cerkvenega premoženja na Francoskem. — Pariški listi poročajo o velikih izgredih, ki so se vršili v cerkvi Saint Simphorien v Versaillesu. Orožniki, dragonci in saperji so zaprli dohod do cerkve. Saperji so s sekirami razbili vrata. Prefekt je hotel prvi v cerkev, da bi miril, toda nekaj vernikov, ki so bili pri orgljah, so vrgli proti njemu nekoliko stolov. Prefekt je bil ranjen v glavo. Nato so orožniki zasedli cerkev. Kakih 20 mladeničev je še nadalje metalo v orožnike in vojake razne predmete; vzlic temu so jih vojaki pozivljali na mir. Na to so orožniki izpraznili pevski kor. Ob tej priliki so bili ranjeni trije agentje, en saper in štirje orožniki. Aretovanih je bilo 10 oseb, med temi duhovnik Brierè. Na to se je vršila inventura. Sodišče je izgrednike že obsodilo; neki de Vezin, bivši častnik je bil obsojen na 2 leti ječe in 30 frankov globe, neki dr. Hamel na 2 leti ječe in 500 frankov globe. Sodišče je obsodilo tudi še druge osebe na ječo od enega leta na šest mesecev.

Dež s peskom je padal v Palermu. Občinstvo se je močno prestrašilo ter videlo najbrže novo šibo božjo. Pesek pa so zanesli veliki vetrovi najbrže iz Sahare.

Akad. tehn. društvo „Triglav“ v Gradcu priredi v proslavo 70-letnice svojega častnega člana Josipa Stritarja v začetku marcija „Stritarjev večer“!

Župan mesta Prage dr. Srb je podal svojo demisijo. Triletna doba se bliža koncu. Dr. Srb je bolehen, in radi tega je odložil županско čast. Ker uživa splošno spoštovanje, bi bil najbrže zopet izvoljen. Naslednik njegov bo najbrže sedanji podžupan dr. Groš.

Vojni davek na Japonskem. — Kakor javljajo iz Tokija, je japonski državni zbor po burni debati z 222 proti 125 glasom vsprejel predlog, da se še nadalje pobira vojni davek, ki je bil uveden tekom zadnje rusko-japonske vojne.

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga oljkinega olja

prve vrste

najboljših tvrdk iz Istre, Dalmacije, Molfette, Bari in Nice

s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: K —·64, —·72, —·80, —·88, —·96, 1·12, 1·20, 1·36, 1·44, 1·60, 1·80, 2·—.

Na debelo cene ugodne.

Pošilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne vporabe olja; po vporabi se spet zameni s polno.

Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.

Cene zmerne.

Ti

ne dobiš zagojitev kože, osobito za odstranitev peg in za dosego nežne polti boljšega in uspešnejšega zdravilnega mila, nego je preizkušeno

Bergmannovo lilijno mlečnato milo

Bergmann & Co., Dečin ob Labi.

Prodaja kos po 80 vin.:

JOSIP ZORNIK

Gorica.

5 kron in še več zaslužka na dan.

Družba za domača dela in strojev za pletenje.

Iščejo se osebe obojega spola za pletenje na našem stroju. Lahko in hitro delo skozi celo leto. Ni treba nobenih znanostij. Se ne gleda na oddaljenost in delo prodajamo mi.

Družba za domača dela in strojev za pletenje Tomaž H. Whittick & C.o — Praga trg sv. Petra 7. I. 434. — Trst, ul. Campanile 13—434.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtne zadruge v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadružni register vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine ½% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4½%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni: opravilni po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Soča« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoti ni kdo dobil, naj se oglasi v zadružnem uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

P. n.

Ker nameravam svojo trgovino uravnati večinoma za prodajo izgotovljenih oblek, prodajam krojno blago, ki ga imam v zalogi, do 25 % **pod tovarniško ceno.** Posebno črno blago za novice, zimske suknje za vsakega novica za samih 28 K i. t. d.

Kdor se hoče po ceni dobro obleči ima zdaj ugodno priliko. Jamčim za to, da mu ostane v dobrem spominu tvrdka

M. POVERAJ

v Gorici, na Travniku št 5.

Po izredno

znižanih cenah prodajam radi pozne zimske sezone vse zaostalo zimsko blago, kakor:

Vsakovrstno Jägerperilo, rokavice, nogavice, volnene šerpe in rute, kožuhovne boa in muffe itd.

J. ZORNIK

GORICA

Gosposka ulica štev. 10.

„Goriško vinarsko društvo"

(vpisana zadruga z omejeno zavezo)

v Gorici

ima v svojih zalogah in prodaja

naravna in pristna vina

z Brd, z Vipavskega in Krasa.

Razpošilja na vse kraje od 56 litrov dalje.

Uzorce vin pošilja na zahtevo. Cene zmerne, postrežba točna in reelna.

Sedež društva: Gorica, ulica Barzellini 22.

Dražbeni oklic.

Županstvo Gojače oddá delo **nove mrtvašnice** na javni dražbi dne 18. svečana t. l. ob 12½ popoldne. Delo je cenjeno 1000 K. Varščine je položiti 5%. Dražba bode na licu mesta da si lahko vsakdo ogleda.

Županstvo Gojače.

Župan

A. Cigoj.

Andrej Fajt

pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Gius. št. 2.

filijalka v isti ulici št. 20.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriške pince, potice itd.

Salame fine ogrske gld. 1·75; iz gnjati zelo priljubljene gld. 1·30; dunajske 86 kr.; bolj fine gld. 1·15 za kilo.

Gnjat à la Praga 1 gld.; brez kosti gld. 1·20; pleče brez kosti 95 kr.; suho meso 86 kr.; slanina 88 kr.; glavina fina 50 kr. za kilo. — Fine kranjske **klobase**, vel., ena 20 kr.

Slivovka, brinjevec, gld. 1·20 liter pošilja s poštnim povzetjem od 5 kil naprej

Janko Ev. Sirc v Kranju.

Ustanovljeno leta 1885. Mnogo priznanj o dopošlanem blagu. — Kupujem pa vedno — **brinjevo olje.**

Gorica ✠ Gorica

Hôtel

„pri zlatem jelenu"

v trgovskem središču nasproti nadškofijski palači. — Sobe za prenočišča po zmernih cenah. — Velik jedilni salon, poleg stekleni salon s teraso. — V poletnem času prijeten vrt z verando. — Sobe za klube, društva, za sklenjene družbe. — Izborna kuhinja. Domača in ptuja vina. Izvirno pilzensko »prazdroj»-pivo.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „JELEN".

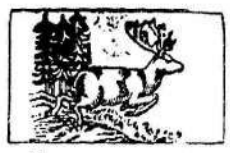

Varstvena znamka.

Ono je zajamčeno čisto in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno, perilu neškodljivo milo naj dobro pazi da bo imel vsak komad ime „SCHICHT" in varstveno znamko „JELEN".

Georg Schicht Aussig a. E. — Največja tovarna te vrste na evropejskem ozemlju!

Dobiva se povsod!

Zastopnik: **Umberto Bozzini – Gorica, Magistratna ulica.**

Odlikovana pekarija in sladčičarna.

Karol Praščik,

pekovski mojster in sladčičar v Gorici na Kornu v (lastni hiši.)

Priporoča vsakovrstno pecivo, kolače za birmance, torte itd.

Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Prodaja tudi različne moke.

Ivan Kravos

priporoča svojo

sedlarsko delavnico

v Gorici

trg Koranj št. 11.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki „Severonemškega Lloyda".

Iz Bremna v New York

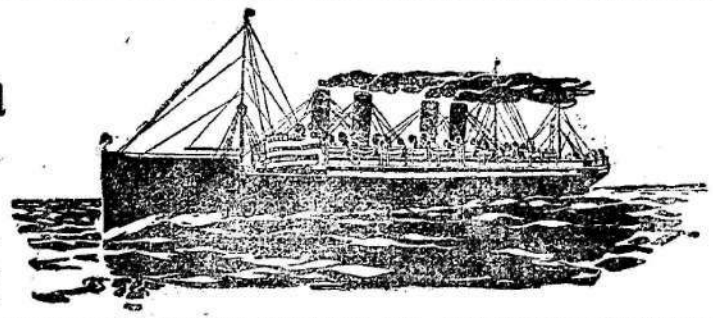

s cesarskimi brzoparniki „KAISER WILHELM II.", „KRONPRINZ WILHELM" in „KAISER WILHELM der GROSSE".

Prekomorska vožnja traja samo 5—6 dni.

Natančen, zanesljiv poduk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite v Ljubljani edino le pri

EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorske ulice št. 35

nasproti občeznani gostilni „pri Starem Tišlerju".

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. — Vsa pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. — Postrežba poštena, reelna in solidna.

Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, Californijo, Arizono, Utah, Wioming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izredno ceno črez Galveston. Odhod na tej progi iz Bremna enkrat mesečno.

Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimora in na vse ostale dele sveta, kakor: v Brazilijo, Kubo, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

POZIOR! BERITE!!

Vsaka dama.

dobi pri meni dober zaslužek z izdelovanjem ročnih del; delo se razpošilja na vse kraje. Prospekte z gotovimi uzorci razpošilja za 30 vin. (v markah)

Regina Beck,

— Dunaj XX. Brigittenauerlände 28. —

Podpisani priporoča slavnemu občinstvu v Gorici in na deželi svojo

prodajalno jestvin.

V zalogi imam kavo vseh vrst, različne moke iz Johmanovega in Majdičevega mlina, dalje imam različne pijače kakor francoski konjak, pristni kranjski brinovec, domači tropinovec, izvrsten rum, maršalo, malaga, istrijanski refošk, kavo in vžigalice sv. Cirila in Metoda, testenine Žniderščič & Valenčič itd.

— — — — **Več vrst olja.** — — —

Pošilja se po pošti najmanj 5 kg.

Josip Kutin

v Gorici. — Semeniška ulica št. 1.

Se dobiva v vseh lekarnah. Najboljše zdravilo proti **Se dobiva v vseh lekarnah.**

REVMATIZMU in PROTINU

je likér Godina izdelan v Trstu v lekarnah **Rafael Godina, lekarna „Alla Madonna della Salute" pri Sv. Jakobu; Josip Godina, lekarna „All' Igea", Via del Farneto 4.**

Cena steklenice K 1·40. Iz Trsta se ne razpošilja manj nego 4 steklenice proti povzetju ali naprej poslanim zneskom K 7·— prosto poštnine.